

УДК: 342.9 (477)

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-68-3-123-130>

Корнієнко Максим Вікторович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Одеський державний університет
внутрішніх справ, м. Одеса)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6420-6169>

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬНИЦЬКИМ ЗЛОЧИНАМ ЩОДО ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Використання провідного міжнародного досвіду протидії насильницьким злочинам щодо дітей на сьогодні є дуже актуальним у зв'язку з тим, що в розвинених державах захист прав дітей є пріоритетним напрямком протягом багатьох років. Також важливе не тільки запозичення досвіду, але й співробітництво з міжнародними партнерами, адже саме за допомогою спільних дій різних держав-членів міжнародного договору, відбувається ефективне забезпечення невідворотності покарання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, зокрема й насильницькі злочини стосовно дитини.

Ключові слова: дитина; неповнолітній; малолітній; розслідування злочинів; законодавство України; попередження; удосконалення; права дитини; міжнародний досвід.

Постановка проблеми. Соціальна політика будь-якої правової держави повинна бути зосереджена на створенні гідних умов життя та високого рівня добробуту не лише нинішнього, а й прийдешніх поколінь. Демографічна криза, яка на сьогоднішній день існує в Україні, не є позитивним явищем для українського народу, саме тому органи публічної влади повинні сприяти як вихованню нового здорового покоління, так і збереженню наявного генофонду, тому питання запозичення міжнародного досвіду для покращення ситуації в державі дуже слушне.

Мета дослідження — на основі аналізу та узагальнення міжнародного досвіду сформулювати теоретичну систему знань про протидію насильницьким злочинам стосовно дітей із використанням вітчизняної юридичної практики.

Формування цілей. Визначити деякі закономірності та прорахунки законодавства України у сфері міжнародного співробітництва в розслідуванні насильницьких злочинів стосовно дітей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями вдосконалення законодавства у сфері міжнародного співробітництва стосовно захисту дітей займалися такі науковці, як Г. А. Алієв, І. П. Васильківська, В. В. Вітвіцька, Б. М. Ворник, О. М. Джуца, С. Г. Киренко, Л. В. Крижна, І. І. Лановенко, В. Т. Малярєнко, П. С. Матишевський, В. П. Мироненко, О. Є. Михайлов, О. Є. Мойсєєва, В. Ф. Мороз, В. М. Оржеховська, Л. І. Романова та ін.

Виклад основного матеріалу. Сучасне правове дослідження в умовах глобалізації та євроінтеграції не може не враховувати порівняльно-правовий аспект. Становлення і розвиток юридичної компаративістики є важливим фактором удосконалення правозастосовної діяльності органів державної влади, зокрема у сфері діяльності правоохоронних органів, а саме у протидії насильницьким злочинам проти малолітніх. «Злочини проти малолітніх останнім часом починають набувати міжнародного характеру. Винні особи можуть переїжджати з держави в державу, зокрема у країни, що розвиваються, зважаючи на меншу суворість покарання» [2], — наголошує Інтерпол.

«Для України за нинішніх умов особливої уваги науковців та практиків у цьому контексті потребує зарубіжний досвід як країн із міцним громадянським суспільством і правовою державою, так і країн, в яких демократичні інститути лише формуються. Держава за допомогою правових норм і застосування владних важелів регулює суспільні відносини, встановлює і підтримує в країні необхідний порядок, проте й сама підпорядковується суспільству, покликана служити йому» [3, с. 211] — зазначає А. Дакал.

Разом з тим слід зазначити, що запозичення досвіду розвинутих країн, передусім держав Європи, має певні проблемні аспекти, пов'язані з різним законодавчим регулюванням відповідних суспільних відносин. Так, у цьому контексті показовими є такі рішення Європейського суду з прав людини.

Важливим у цьому аспекті є рішення Європейського суду з прав людини у справі «А. проти Сполученого Королівства» (A v. the United Kingdom), прийняте 1998 року. Десятирічний підліток звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, що Об'єднане Королівство не захистило його від поводження, що принижує гідність з боку вітчима. Вітччм застосовував періодично до нього («тяжкої дитини») «помірне тілесне покарання», яке загалом дозволялося законодавством. На думку Суду, наявність такого законодавства не відповідає принципу верховенства права, тому що не забезпечує дитині дієві заходи стримування [4]. Ідеться про позитивне зобов'язання держави: «Держави-учасниці вживають всіх необхідних законодавчих, адміністративних, соціальних і просвітніх заходів з метою захисту дитини від усіх форм фізичного та психологічного насильства, образи чи зловживань, відсутності піклування чи недбалого і брутального поводження та експлуатації, включаючи сексуальні зловживання, з боку батьків, законних опікунів чи будь-якої іншої особи, яка турбується про дитину» [1]. У результаті Європейський суд з прав людини визнав порушення ст. 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та присудив сатисфакцію в розмірі десяти тисяч фунтів стерлінгів і двадцять тисяч як компенсацію за витрати.

Наголосимо, ідеться про Велику Британію наприкінці ХХ століття, державу, у якій зародилася й концептуально оформилась ідея верховенства права (rule of law). Як бачимо, законодавство Великої Британії передбачало застосування насильства з боку вихователів (батьків) супроти дитини, і лише після прийняття рішення Європейським судом з прав людини ситуація змінилася на краще (зауважимо, в Україні на той момент ще не було прийнято Закону «Про попередження насильства в сім'ї», однак законодавство жодного разу не дозволяло застосовувати насилля, навіть помірне, супроти дитини).

Не можна не згадати й інше рішення Європейського суду з прав людини у справі проти Сполученого Королівства, яке відзначила суддя цього суду від України Ганна Юдківська, наголошуючи, що вперше *доктрина живого дерева* з'явилася саме у справі «Таер проти Сполученого Королівства». Після бійки у класі підлітка було вирішено покарати 15 ударами різками. Європейський суд з прав людини визнав, що це інституціоналізоване насильство є атакою на людську гідність. І з цим не погодився саме британський суддя: мовляв, вибачте, я зростав у цій системі, ми звикли до цього, це абсолютно нормально для підлітка — бути побитим різками. Але більшість із ним не погодилася, сказали, що Конвенція — це живий інструмент, який повинен тлумачитись у світлі умов сьогодення, тому такі факти є неприпустимими [5].

Превалювання на сьогодні в Україні нормативістського підходу до розуміння права, за якого право й досі сприймається як система загальнообов'язкових, формально визначених правил поведінки, що приймаються і охороняються державою, зумовлювало розвиток юридичної техніки, тому можна стверджувати, що вітчизняне розуміння насилля загалом відповідає сучасному стану розвитку соціуму.

У цьому контексті не можна не згадати й описане вище рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сіліадін проти Франції» (Siliadin v. France).

Зауважимо, на сьогодні в Англії запроваджено посаду Уповноваженого з питань

дитинства (так званий «дитячий комісар — Children's Commissioner). Він співпрацює з політиками для того, щоб останні враховували тенденції у сфері захисту дітей під час прийняття рішень. Уповноважений з питань дитинства проводить дослідження факторів, що впливають на життя дітей. Також дає поради дітям, які потребують догляду або живуть далеко від дому. Незалежний від уряду та парламенту, Уповноважений з питань дитинства має унікальні повноваження, щоб упроваджувати довготермінові зміни та покращення для дітей, зокрема найбільш уразливих, у тому числі тих, що знаходяться під опікою. Він є «очима й вухами» дітей у системі та країні взагалі [6, с. 3]. Однак Уповноважений з питань дитинства безпосередньо не бере участь у розслідуванні злочинів проти малолітніх, виконуючи лише превентивну функцію, зокрема загальної превенції.

Розслідування насильницьких злочинів стосовно малолітніх відрізняється від розслідування насильницьких злочинів щодо повнолітніх осіб і частково неповнолітніх. Саме тому в Європейських державах, зокрема у Великій Британії, а також у Сполучених Штатах Америки кожне кримінальне провадження в таких справах стосовно малолітніх здійснюється особами, які отримали спеціальні навички, пройшли відповідне навчання.

Більшість розслідувань насильницьких злочинів стосовно дітей та дорослих пов'язана із слуханням дітей як скаржників. Дитина у віці до 15 років не буде заслуховуватися в суді, і тому покази дитини на етапі попереднього слідства становлять частину судового розгляду [7].

Особливий статус дитини також варто враховувати в інших процесуальних процедурах. Особа до 18 років повинна лікуватися, пройти необхідне психологічне обстеження чи певний курс лікування відповідно до її віку та стану розвитку.

Перманентне зростання насильницьких злочинів проти малолітніх збільшує попит населення на послуги поліції, Служби прокуратури Королівства (CPS), департаментів дитячих служб місцевих органів влади, кримінальних і сімейних судів та спеціалізовані послуги громадського сектору для потерпілих — різноманітних громадських організацій [6, с. 3].

Як наголошують англійські дослідники, провадження поліції та служб у справах дітей про насильницьку поведінку стосовно дітей є зміною життя жертви. Коли провадження тривають довго, то це спричиняє ризик посилення травми (передусім у психологічному аспекті) дітей та їхніх сімей.

Так, зважаючи на цей фактор, Уповноважений з питань дитинства Великої Британії розглянув тривалість процесу кримінального судочинства.

Уповноважений з питань дитинства використовував дані Міністерства внутрішніх справ та національні дані з КПС для вивчення термінів, пов'язаних із випадками насильницьких злочинів стосовно дітей в Англії в період 2012/2013 та 2015/2016 років, з огляду на початок та кінець роботи в суді. Згідно з результатами дослідження, процес розслідування випадків насильницьких злочинів стосовно дітей значно перевищує строк по таких злочинах щодо повнолітніх осіб. У 2015/2016 роках середня тривалість проваджень по насильницьких злочинах проти малолітніх становила 248 днів. Для порівняння — середня тривалість проваджень по насильницьких злочинах проти повнолітніх складала 147 днів, що на 101 день менше, ніж середнє значення для таких злочинів [6, с. 3].

Провадження, пов'язані з насильством над дітьми, тривають довше, ніж усі інші види злочинів, згідно з доступними даними. Наприклад, середня тривалість часу з моменту реєстрації злочину до завершення розгляду судом становить (відомості 2015/2016 рр.) відносно: а) правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів — 90 днів; б) крадіжки — 73 дні; в) насильства проти людини — 72 дні, що є значно коротше, ніж г) насильницькі правопорушення проти малолітніх — 248 днів. І хоча це може відображати відносну складність цих проваджень, очевидно, що жертви насильницьких злочинів проти малолітніх стикаються із серйозними випробуваннями, доки не буде завершено провадження. Тому поліція та інші правоохоронні органи повинні вивчати способи більш ефективного функціонування, щоб мінімізувати затримки та збільшити швидкість прийняття рішень.

Уповноважений з питань дитинства запропонував реалізацію трьох заходів щодо підвищення якості та швидкості прийняття рішень під час кримінальних розслідувань насильницьких злочинів проти малолітніх:

1) ліцензування практики фахівців, які працюють у справах насильницьких злочинів проти малолітніх, для покращення процесу прийняття рішень під час проведення розслідувань;

2) упровадження в поліцейські групи, що займаються розслідуваннями насильницьких злочинів проти малолітніх, спеціалістів, які будуть співпрацювати з поліцією;

3) створення «дитячих будинків», зручних для дітей місць, де жертви насильницьких злочинів проти малолітніх беруть участь у поліцейських інтерв'ю, а також отримують терапевтичну підтримку.

Попередньо отримані результати Уповноваженого з питань дитинства виявили поширеність та високу латентність насильницьких злочинів проти малолітніх в Англії, а також перешкоди й проблеми стосовно виявлення дітей, які стали жертвами насильства. Подолання таких бар'єрів та вирішення проблем може покращити ідентифікацію жертв насильницьких злочинів проти малолітніх. Проте більша ідентифікація жертв призведе до збільшення попиту на ресурси між установами, тому існує ризик того, що розгляд справ затягнеться.

Нині дані про своєчасність процесу кримінального правосуддя у справах про насильницькі злочини не публікуються. Ураховуючи соціально негативний вплив насильницьких злочинів проти малолітніх на жертв та зростаючий попит на відповідні охоронні послуги, дуже важливо регулярно повідомляти про своєчасність процесу розслідування та судочинства, щоб забезпечити перевірку результативності. Відомості про результати розслідування та своєчасність судового провадження мають бути розподілені за опублікованими даними для потерпілих (і дітей, і дорослих) для того, щоб забезпечити контроль за протидією насильницьким злочинам проти малолітніх.

Зрозуміло, що вплив процесу кримінального правосуддя на жертви насильницьких злочинів проти малолітніх є значним. Якісні дослідження на замовлення Дитячого комісара із жертвами насильства над дітьми показали, що процес кримінального правосуддя може призвести до травмування. Незважаючи на те, що в ході цього дослідження було з'ясовано, що залучення до інтерв'ю та інших формальних слідчих процесів викликає занепокоєння, деякі учасники поділилися позитивним досвідом системи кримінального правосуддя, демонструючи, що процес слідства може пом'якшити вплив на жертви [8].

Не можна оминати й позитивного досвіду у протидії насильницьким злочинам проти малолітніх Сполучених Штатів Америки. Згідно з даними Федерального бюро розслідувань (далі — ФБР), у Сполучених Штатах Америки щороку тисячі дітей стають жертвами насильницьких злочинів — сексуального насильства та викрадення. ФБР є головною інституцією Міністерства юстиції Сполучених Штатів Америки, відповідальною за розслідування злочинів супроти дітей. Міністерство юстиції визначило захист дітей пріоритетом, що відображено у Стратегічному плані. Він передбачає запобігання, припинення та розслідування злочинів проти дітей та описує свої стратегії для досягнення цієї мети. Крім того, 15 лютого 2006 р. генеральний прокурор Сполучених Штатів Америки Альберто Гонзалес визначив захист дітей від злочинів як головний пріоритет, оголосивши ініціативу проєкту «Безпечне дитинство», метою якої є посилення реакції нації на цю зростаючу загрозу для молоді Америки шляхом співпраці правоохоронних органів на всіх рівнях, а також неприбуткових організацій. ФБР є основною ланкою в зусиллях Департаменту з боротьби зі злочинами проти дітей, тому для ФБР дуже важливо мати добре організований, чіткий та ефективний підхід до розслідування, щоб захистити дітей та оперативно притягувати порушників до кримінальної відповідальності [9].

Пріоритетами в розслідуванні насильницьких злочинів проти дітей для ФБР є:

- викрадення дітей, навіть батьками та з батьками;
- сексуальна експлуатація дітей — організації, що займаються торгівлею дітьми;

- Інтернет-мережі та підприємства, які займаються виробництвом, торгівлею, розповсюдженням та/або продажем дитячої порнографії;
- дитячий секс-туризм (міжнародні подорожі із сексуальної діяльності щодо дітей);
- виробництво дитячої порнографії, зокрема й примушування / заманювання неповнолітнього;
- торгівля дитячою порнографією — розповсюдження дитячої порнографії;
- володіння дитячою порнографією.

Під час розслідувань насильницьких злочинів проти дітей докази та інформація про злочин збираються в основному із трьох джерел, як-от: жертви, підозрюваний і місце злочину (також інші свідки). Співробітники повинні ретельно вивчати всі три джерела та будь-які інші доступні джерела доказів чи інформації. Однак розслідування можуть бути успішними, навіть якщо докази недоступні з усіх трьох джерел. У відповідь на скарги з питань насилля необхідно докласти максимум зусиль, щоб звільнити потерпілого від почуття сорому та/або самогубства. Щоб жертви могли надавати найочевиднішу та найповнішу інформацію про злочин, необхідно зробити все можливе, аби всі жертви поводитися професійно [10].

Розслідування насильницьких злочинів стосовно дітей проводяться відділеннями ФБР, зокрема відділеннями спеціальних підрозділів з боротьби з експлуатацією дітей (CETF), які поєднують ресурси ФБР з іншими федеральними, штатними та місцевими правоохоронними органами. Для всіх правоохоронців, залучених до цих розслідувань, включно з федеральними, державними, місцевими та іноземними правоохоронними органами, проводяться спеціальні тренінги. Згідно з американським законодавством, ордер на арешт злочинця може бути виданий на одного з батьків, який вивіз неповнолітнього віком до 16 років за межі США без дозволу другого з батьків.

ФБР створило команди швидкого реагування з питань викрадення дітей (CARD). Групи CARD складаються із вправного персоналу з перевіреним досвідом у протидії насильницьким злочинам стосовно дітей, особливо у випадках, коли дитина була викрадена кимось, крім члена сім'ї. Члени команди надають матеріальну, технічну та ресурсну допомогу державним і місцевим правоохоронним органам. На додаток до їхнього унікального досвіду, команди CARD здатні швидко створити командний пункт на місці, щоб централізувати зусилля і операції з розслідування.

Під час розслідування окремих категорій справ необхідно пам'ятати про такий алгоритм:

1. Бесіда (опитування) з дитиною. Вона повинна відбуватися в місці, яке дитина сприймає як «безпечне». Здебільшого це не будинок дитини, але це може бути дитяча школа, кабінет терапевта, кімната для інтерв'ю, для дітей в офісі або поліцейській дільниці, у приміщенні Центру захисту дітей. Як правило, оптимальною є розмова з дитиною до розмови з її батьками. Обґрунтування цього порядку полягає в тому, що переважно заява та поведінка дитини є основним засобом визначення того, чи відбулося сексуальне насильство. Отже, наявність деяких ознак імовірності сексуальної наруги і, якщо це можливо, знання специфіки може бути корисним у наступних інтерв'ю з неоперабельним батьком і передбачуваним злочинцем.

2. Медичний огляд. Погляди стосовно доцільності медичного обстеження значно змінилися за останні роки. У фахівців було багато застережень щодо доцільності медичного обстеження дітей, які зазнали сексуального насильства, через його здатність зашкодити дитині і тому, що ймовірність сприятливих медичних висновків була загалом віддаленою.

3. Неупереджене опитування батьків. Метою цього опитування є:

- зібрати додаткову інформацію про ймовірність сексуального насильства;
- визначити, чи є батьки захистом і підтримують жертву;
- у деяких випадках з'ясувати, чи відігравали батьки роль у спонуканні дитини зробити або відхилити звинувачення;
- щоб зрозуміти причини або динаміку, що ведуть до сексуального насильства.

4. Опитування потенційного правопорушника.

5. Оцінка ризику. Якщо професіонали визначають, що дитина наражається на ризик майбутнього сексуального, фізичного або емоційного жорстокого поводження, тоді необхідно розробити план, щоб захистити його / її. Визначення ризику — це непросте завдання. Сім'ї можуть бути досить замкнутими. Крім того, рішення можуть знадобитися в надзвичайній ситуації без повної інформації.

Розвиток науки, техніки та нових технологій закономірно призводить до того, що з метою успішного розгляду та вирішення певних питань під час провадження розслідування необхідно застосовувати та використовувати спеціальні знання.

До державних правових основ міжнародного співробітництва належить насамперед Конституція України, що містить положення, яке визначає міжнародні договори України частиною її правової системи (ст. 9) та констатує, що зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного та взаємовигідного співробітництва із членами міжнародного співтовариства за загально визначеними принципами й нормами міжнародного права (ст. 18).

Узагальнення сучасних тенденцій і стратегій протидії насильницькій злочинності стосовно дітей у різних країнах світу дає підстави для здійснення таких висновків:

1) сучасні світові насильницькі злочини стосовно дітей характеризуються відносною сталістю кількісних показників за більшістю майнових і насильницьких злочинів;

2) найбільш поширеними прибутковими видами транснаціональної організованої злочинності відносно малолітніх дітей є злочинність у сфері торгівлі дітьми, сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, вилучення органів, проведення дослідів над дітьми;

3) успішне запобігання більшості злочинів не уявляється можливим без широкої участі громадськості;

4) стратегія громадського впливу на злочинність полягає в залученні окремих громадян, громадських організацій правоохоронної спрямованості тощо до охорони правопорядку, участі у програмах профілактики насильницької злочинності стосовно малолітніх дітей, надання інформації про вчинені злочини з обов'язковим матеріальним заохоченням цих напрямів роботи з боку держави і приватного бізнесу.

Висновки. Отже, варто зазначити, що сучасний передовий міжнародний досвід запобігання насильницькій злочинності стосовно дітей має враховуватись органами кримінальної юстиції України під час розробки й практичної реалізації стратегій протидії такій злочинності в нашій державі. Розслідування насильницьких злочинів проти дітей є одним із найбільш складних, але важливих обов'язків правоохоронних органів. Аналіз зарубіжного досвіду в цій сфері вказує як на проблеми, з якими стикаються зарубіжні правоохоронці, так і окремі заходи, що можна запровадити в національну правову систему.

Список використаних джерел

1. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року. *Зібрання чинних міжнародних договорів України*. 1990. № 1. Ст. 205.

2. Crimes against children. URL: <https://www.interpol.int/en/...and.../Crimes-against-children> (дата звернення: 10.09.2019).

3. Дакал А. Зарубіжний досвід формування та реалізації державної політики щодо захисту прав дітей: роль інституту омбудсмена у справах дітей. *Вісник Національної академії державного управління*. 2012. Вип. 4. С. 211–219.

4. Case of A v. the United Kingdom, Application no.3455/05, Council of Europe: European Court of Human Rights, 19 February 2009, available at. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91403> (дата звернення: 02.09.2019).

5. Сутінки прав людини і Європейський суд. URL: <http://ua.racurs.ua/1136-prava-ganna-udkivska> (дата звернення: 22.08.2019).

6. Investigating Child Sexual Abuse. *The Length of Criminal Investigations*. April, 2017. 15 p.

7. Tuominen M., Ellonen N. Criminal investigation in violent and sex crimes against children. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26237878> (дата звернення: 18.08.2019).

8. Warrington, Cetal. 2017 “Making noise: children’s voices for positive change” — children’s experiences of help-seeking and support after sexual abuse in the family environment, University of Bedfordshire.

9. The Federal Bureau of Investigation's Efforts to Combat Crimes Against Children. URL: <https://oig.justice.gov/reports/FBI/a0908/final.pdf> (дата звернення: 11.08.2019).
10. Pocket Guide for Police Response to Sexual Assault. URL: <https://ovc.ncjrs.gov/sartkit/tools/lawenforcement/Pocket%20Guide%20for%20Police%20Response%20to%20Sexual%20Assault.pdf.pdf> (дата звернення: 08.08.2019).

References

1. Konventsiiia pro prava dytyny vid 20 lystopada 1989 roku. *Zibrannia chynnykh mizhnarodnykh dohovoriv Ukrainy*. 1990. № 1. St. 205 [in Ukrainian].
2. Crimes against children. URL: <https://www.interpol.int/en/...and.../Crimes-against-children>.
3. Dakal, A. (2012). Zarubizhnyi dosvid formuvannia ta realizatsii derzhavnoi polityky shchodo zakhystu prav ditei: rol instytutu ombudsmana u spravakh ditei [Foreign experience in the formulation and implementation of state policy on the protection of children's rights: the role of the Ombudsman Institute for Children]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia*. Vyp. 4. S. 211–219 [in Ukrainian].
4. Case of A v. the United Kingdom, Application no.3455/05, Council of Europe: European Court of Human Rights, 19 February 2009, available at. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91403>.
5. Sutinky prav liudyny i Yevropeyskyi sud. URL: <http://ua.racurs.ua/1136-prava-ganna-udkivska> (data zvernennia: 22.08.2019) [in Ukrainian].
6. Investigating Child Sexual Abuse. The Length of Criminal Investigations. April, 2017. 15 p.
7. Tuominen M., Ellonen N. Criminal investigation in violent and sex crimes against children. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26237878>.
8. Warrington, Cetal. 2017 “Making noise: children’s voices for positive change” — children’s experiences of help-seeking and support after sexual abuse in the family environment, University of Bedfordshire.
9. The Federal Bureau of Investigation's Efforts to Combat Crimes Against Children. URL: <https://oig.justice.gov/reports/FBI/a0908/final.pdf>.
10. Pocket Guide for Police Response to Sexual Assault. URL: <https://ovc.ncjrs.gov/sartkit/tools/lawenforcement/Pocket%20Guide%20for%20Police%20Response%20to%20Sexual%20Assault.pdf.pdf>.

Корниенко Максим Викторович,
кандидат юридических наук, доцент
(Одесский государственный университет внутренних дел, г. Одесса)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6420-6169>

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ОПЫТА ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ НАСИЛЬСТВЕННЫМ ПРЕСТУПЛЕНИЯМ В ОТНОШЕНИИ ДЕТЕЙ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены вопросы использования ведущего международного опыта противодействия насильственным преступлениям в отношении детей в Украине. На сегодняшний день это очень актуально в связи с тем, что в развитых государствах защита прав детей является приоритетным направлением в течение многих лет. Также важен не только процесс заимствования опыта, но и сотрудничество с международными партнёрами, ведь именно с помощью совместных действий разных государств-членов международного договора происходит эффективное обеспечение неотвратимости наказания лица, совершившего уголовное преступление, в том числе и насильственные преступления в отношении ребёнка.

Ключевые слова: *ребёнок; несовершеннолетний; малолетний; расследование преступлений; законодательство Украины; предотвращение; совершенствование; права ребёнка; международный опыт.*

Korniienko Maxim Viktorovich,
PhD in Law, Associate Professor
(Odessa State Police of the University of Internal Affairs, Odessa)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6420-6169>

USE OF INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE INVESTIGATION OF VIOLENT CRIMES FOR CHILDREN

The article discusses the use of leading international experience in investigating violent crimes against children is very relevant today, as protection of children's rights has been a priority in developed countries for many years. It is also important not only to gain experience but also to cooperate with international partners, because it is through the joint actions of different member states of the international treaty that effective punishment of the person committing the criminal offense, including violent crimes against the child, is effectively ensured. It is considered that borrowing from the experience of developed countries, especially in the European countries, has certain problematic aspects related to different legislative regulation of the relevant social relations, in connection with which some decisions of the European Court

of Human Rights are analyzed. Attention is drawn to the fact that the most common profitable types of transnational organized crime against juvenile children are crime in the sphere of: child trafficking, sexual exploitation, use of pornography, organ removal, conducting child experiments and emphasizing that successful prevention of the majority of crime is not possible. public participation. The article states that the modern best international experience in the prevention of violent crime against children should be taken into account by the criminal justice authorities of Ukraine in the development and practical implementation of strategies for combating such crime in our country. Investigating violent crimes against children is one of the most difficult but important responsibilities of law enforcement agencies. The analysis of foreign experience in this field indicates both the problems faced by foreign law enforcement and certain measures that can be introduced into the national legal system.

Key words: *child; minor; minor; crime investigation; Ukrainian legislation; prevention; improvement; child rights; international experience.*

Надійшла до редколегії 12.09.2019